

ДОСЛІДНИЦЬКА СЛУЖБА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

**Парламентське дослідження
щодо удосконалення функціональної спроможності
органів прокуратури у контексті посилення
прокурорського нагляду за дотриманням законності
органами і підрозділами, що здійснюють оперативно-
розшукову та контррозвідувальну діяльність**

**Парламентське дослідження
щодо удосконалення функціональної спроможності органів прокуратури у
контексті посилення прокурорського нагляду за дотриманням законності
органами і підрозділами, що здійснюють оперативно-розшукову та
контррозвідувальну діяльність***

***Анотація.** У парламентському дослідженні розглядаються концептуальні правові основи удосконалення прокурорського нагляду за дотриманням законів під час проведення контррозвідувальної та оперативно-розшукової діяльності, можливості віднесення органів прокуратури, що здійснюють такий нагляд, до системи демократичного цивільного контролю сектору безпеки і оборони України. Зазначені питання досліджуються в контексті положень проекту Закону України (реєстр. № 13344 від 03.06.2025) (далі – законопроект).*

За результатами дослідження виявлено ризики, які в подальшому можуть перешкоджати належній реалізації законопроекту під час правозастосовної діяльності та досягненню проголошеної в ньому мети, сформовано пропозиції, зокрема законодавчого характеру, щодо їх усунення.

***Ключові слова:** органи правопорядку, контррозвідувальна діяльність, оперативно-розшукова діяльність, прокурорський нагляд, повноваження прокуратури, система демократичного цивільного контролю.*

Зміст

I. Вступна частина	4
II. Основна частини	7
1. Концептуальні основи, програмні документи публічної політики та акти права ЄС (acquis) щодо діяльності органів правопорядку та прокуратури у досліджуваній сфері.....	7
2. Ризики проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення прокурорського нагляду за дотриманням законності органами та підрозділами, що здійснюють оперативно-розшукову та контррозвідувальну діяльність» (реєстр. № 13344 від 03.06.2025) та пропозиції щодо нього.....	13
3. Правове регулювання контррозвідувальної діяльності та її співвідношення з оперативно-розшуковою діяльністю, проблемні питання використання результатів такої діяльності як джерела доказів у кримінальному провадженні.....	17
4. Контррозвідувальна діяльність органів правопорядку як предмет прокурорського нагляду	22
III. Висновки	26
Додаток 1	28

I. Вступна частина.

Актуальність дослідження. Відповідно до частини першої статті 131-1 Конституції України¹ до функцій прокуратури у сфері, що стосується діяльності органів правопорядку та здійснення кримінального провадження, належить організація і процесуальне керівництво досудовим розслідуванням, вирішення інших питань під час кримінального провадження, нагляд за негласними та іншими слідчими (розшуковими) діями органів правопорядку. Згідно з положеннями статті 2 Закону України «Про прокуратуру» на прокуратуру покладається здійснення функції нагляду за додержанням законів органами, що провадять оперативно-розшукову діяльність, дізнання, досудове слідство².

З метою реалізації вказаної функції у статті 14 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» визначено посадових осіб органів прокуратури, наділених повноваженнями здійснювати нагляд за додержанням законів під час проведення оперативно-розшукової діяльності, перелік конкретних заходів, яких може вживати прокурор у межах своєї компетенції, здійснюючи такий нагляд, а також питання, які не належать до предмета прокурорського нагляду у цій сфері³.

Окрім того, на виконання вищезазначеної функції у пункті 6 частини другої статті 7 Закону України «Про контррозвідувальну діяльність», у якій визначено функції та повноваження органів, підрозділів та співробітників Служби безпеки України, що здійснюють таку діяльність, передбачено, що нагляд за додержанням законів під час проведення контррозвідувальної діяльності здійснюється Генеральним прокурором, виконувачем його обов'язків або уповноваженими наказом Генерального прокурора заступниками Генерального прокурора⁴. Однак перелік повноважень прокурорів або конкретних заходів, які вони можуть вчиняти, реалізуючи ці повноваження та які складають зміст такого нагляду, у не наведено. Певне виключення складають положення вказаного пункту про право відповідних підрозділів та співробітників Служби безпеки України (далі – СБУ), за передбачених підстав, здійснювати заходи, визначені частиною третьою статті 8 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність», лише за ухвалою слідчого судді, за клопотанням керівника відповідного оперативного підрозділу або його заступника, погодженим прокурором.

Тобто, незважаючи на неузгодженість між положеннями Конституції України та Закону України «Про прокуратуру» щодо функцій прокуратури, на сьогодні прокурори реалізують свої повноваження щодо нагляду за додержанням законів органами, які проводять оперативно-розшукову та контррозвідувальну діяльність, на підставі Конституції України, норм Закону України «Про прокуратуру» та вищеназваних спеціальних галузевих законів.

¹Конституція України від 28 червня 1996 року № 254/96-ВР.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

²Про прокуратуру : Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1697-VII.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text>

³Про оперативно-розшукову діяльність : Закон України від 18 лютого 1992 року № 2135-XII.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12#Text>

⁴Про контррозвідувальну діяльність : Закон України від 26 грудня 2002 року № 374-IV.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/374-15#Text>

Водночас відсутність у Законі України «Про контррозвідувальну діяльність» визначення (переліку) конкретних заходів, які мають право вчиняти прокурори, здійснюючі відповідний нагляд, не відповідає вимогам щодо повноти та правової визначеності закону, передбачених статтею 34 Закону України «Про правотворчу діяльність»⁵. Їх відсутність на законодавчому рівні має також суттєві негативні суспільні наслідки, оскільки проведення контррозвідувальної діяльності, враховуючи її підстави, зміст та спрямованість, з об'єктивною необхідністю може бути пов'язано із тимчасовими обмеженнями конституційних прав осіб.

Окрім того, обмежено коло посадових осіб, які зводяться до Генерального прокурора, виконувача його обов'язків або заступників, уповноважених наказом Генерального прокурора, тобто лише до керівників прокуратури, наділених законом повноваженнями здійснювати нагляд за додержанням законів під час проведення контррозвідувальної діяльності, не відповідають сучасним потребам щодо забезпечення належного та ефективного прокурорського нагляду щодо дотримання прав людини. Відповідні приписи не враховують наявну кількість заведених контррозвідувальних справ та контррозвідувальних заходів, які наразі проводяться уповноваженими компетентними державними органами.

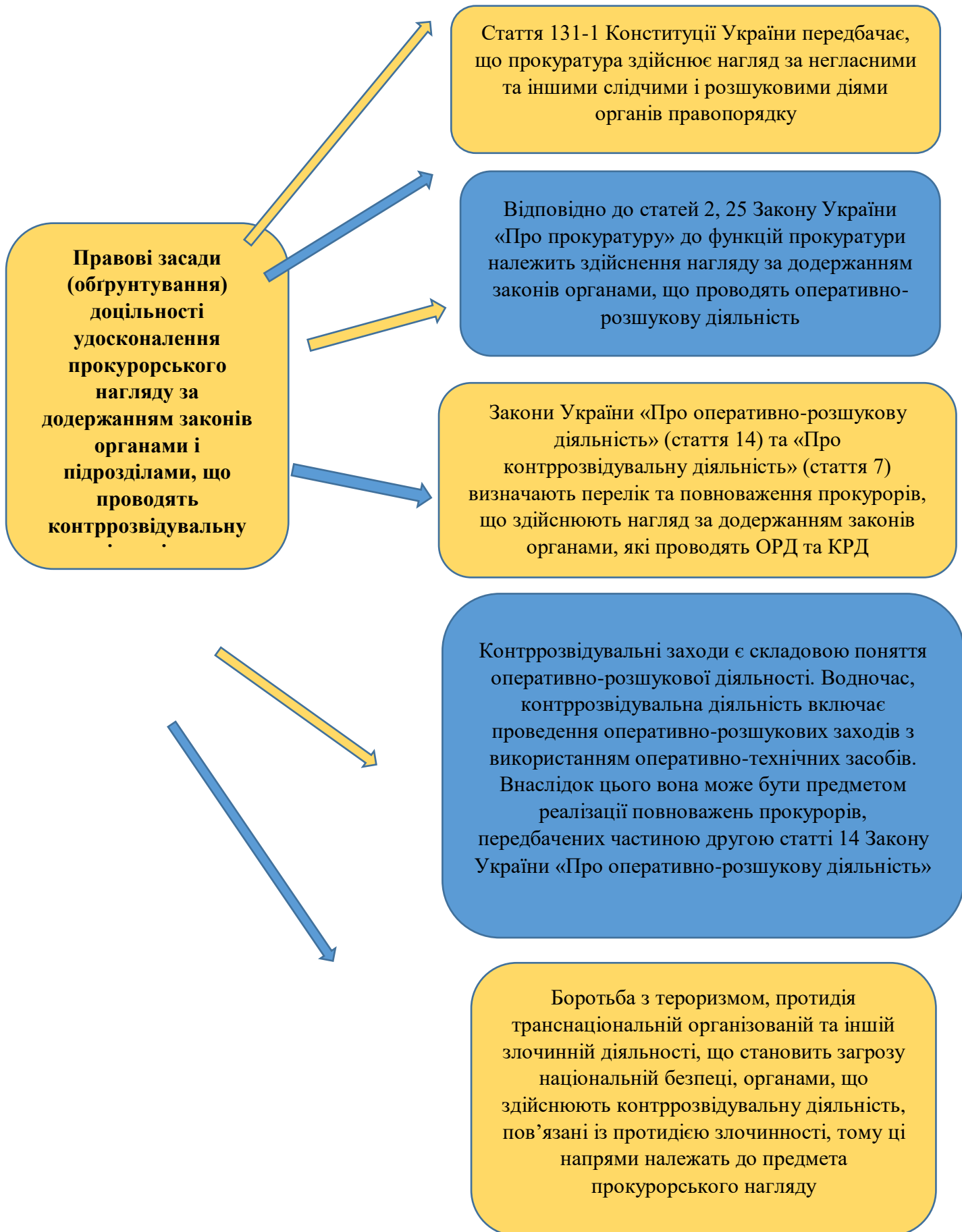
Така ситуація не відповідає концептуальним вимогам щодо безумовного забезпечення принципів верховенства права, дотримання прав і свобод людини в діяльності органів правопорядку як складових сектору безпеки і оборони, з одночасним посиленням їх ефективності та інституційної спроможності.

Наявні правові прогалини перешкоджатимуть також досягненню одного з основних завдань реформування органів правопорядку, на яке постійно акцентується увага у документах державної політики та актах права ЄС. А саме: удосконалення демократичного цивільного контролю за зазначеними вище органами загалом, та за СБУ й іншими державними структурами, наділеними повноваженнями здійснювати контррозвідувальну діяльність, зокрема. У свою чергу істотне посилення парламентського контролю за службами безпеки, розвідки та контррозвідки розглядається як визначальний чинник у сфері належного забезпечення національної безпеки України.

З огляду на викладене, з метою усунення зазначених прогалин та неузгодженостей, існує необхідність внесення змін до чинного законодавства України (Мал. 1).

---

⁵Про правотворчу діяльність : Закон України від 24 серпня 2023 року № 3354-ІХ.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3354-20#Text>

Метою дослідження є обґрунтування доцільності удосконалення правового статусу і функціональної спроможності прокуратури щодо нагляду за додержанням законів органами і підрозділами, уповноваженими законом здійснювати оперативно-розшукову та контррозвідувальну діяльність; встановлення відповідності положень проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення прокурорського нагляду за дотриманням законності органами і підрозділами, що здійснюють оперативно-розшукову та контррозвідувальну діяльність» (реєстр. № 13344 від 03.06.2025) вимогам Комплексного стратегічного плану реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023-2027 роки, удосконалення засад демократичного цивільного контролю за зазначеними вище органами, законодавчого забезпечення функціональних повноважень органів прокуратури здійснювати нагляд за додержанням законів під час проведення оперативно-розшукової та контррозвідувальної діяльності; виявлення ризиків, які можуть негативно вплинути на подальше застосування цього законопроекту, у разі його ухвалення та досягнення передбачених у ньому завдань, та надання пропозицій щодо їх усунення; встановлення стану узгодженості запропонованих норм із положеннями відповідних документів публічної політики та актів права ЄС (acquis), нормами чинного законодавства України, що регулюють суспільні відносини у сфері забезпечення національної безпеки, здійснення контррозвідувальної та оперативно-розшукової діяльності, прокурорського нагляду за додержанням законів під час діяльності. Крім того, дослідження спрямоване на правове обґрунтування доповнення передбаченої у законопроекті пропозиції щодо доповнення переліку державних установ, які становлять систему демократичного цивільного контролю сектору безпеки і оборони, органами прокуратури, що здійснюють нагляд за додержанням законів під час проведення оперативно-розшукової та контррозвідувальної діяльності.

Предметом дослідження є законодавчі акти України, що визначають правовий статус, мету, завдання та функціональні повноваження органів і підрозділів, уповноважених проводити оперативно-розшукову та контррозвідувальну діяльність; зазначений вище законопроект; положення Комплексного стратегічного плану реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023–2027 роки, інших програмних документів публічної політики та актів права ЄС, що стосуються реформування органів правопорядку і прокуратури, зокрема й у зазначеній сфері діяльності.

II. Основна частина

1. Концептуальні основи, програмні документи публічної політики та акти права ЄС (acquis) щодо діяльності органів правопорядку і прокуратури у досліджуваній сфері.

У Комплексному стратегічному плані реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023–2027 роки (далі –

Комплексний стратегічний план, План)⁶ окреслено базові стратегічні орієнтири, що визначають зміст і напрями реформування органів правопорядку України. Вони стосуються основних аспектів функціональної діяльності цих органів щодо запобігання і протидії злочинності, забезпечення державної та національної безпеки України в умовах збройної агресії російської федерації.

Серед таких пріоритетів є:

- дієвість і ефективність органів правопорядку та прокуратури як невід'ємної складової сектору безпеки і оборони, в межах якого вони забезпечують національну безпеку України, у тому числі громадські безпеку й порядок, протидіють злочинності з урахуванням стратегічних цілей та відповідно до стандартів прав людини і основоположних свобод;

- послідовна кримінальна політика, пріоритетом якої є запобігання злочинності, невідворотність відповідальності, захист особи, суспільства та держави від кримінальних правопорушень; покращення міжвідомчої взаємодії органів правопорядку між собою та з іншими складовими сектору безпеки і оборони;

- підвищення ефективності виконання органами правопорядку та прокуратури покладених на них функцій;

- забезпечення верховенства права, відкритості, прозорості, підзвітності, посилення механізмів демократичного цивільного контролю цих органів.

Для реалізації зазначених пріоритетів Планом визначено основні напрями реформування органів правопорядку, серед яких:

- модернізація правових засад оперативно-розшукової діяльності; подальший розвиток системи органів правопорядку на основі застосування ризик-орієнтованих підходів, інформаційно-аналітичної діяльності, стратегічного менеджменту та прогнозування;

- удосконалення механізмів та розвиток міжвідомчої координації у сфері кримінальної юстиції; удосконалення внутрішньої структури і функцій органів правопорядку та прокуратури, забезпечення їх спроможності ефективно виконувати свої функції.

У Комплексному стратегічному плані особливу увагу приділено посиленню функціональної спроможності органів прокуратури з урахуванням встановлених пріоритетів та вимог реформування зазначеної сфери. Насамперед щодо:

- посилення координаційної ролі прокуратури щодо органів правопорядку відповідного рівня під час реалізації ними повноважень з протидії злочинності, зокрема запровадження правового механізму затвердження міжвідомчих актів з питань здійснення оперативно-розшукової діяльності;

- забезпечення юридичної визначеності функцій прокурора з організації та процесуального керівництва досудовим розслідуванням;

⁶ Комплексний стратегічний план реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023–2027 роки : Схвалений Указом Президента України від 11 травня 2023 року № 273/2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/273/2023#Text>

- розширення меж дискреції прокурора в кримінальному провадженні для забезпечення виконання покладених на нього функцій з урахуванням пріоритетних напрямів протидії злочинності.

У Плані зазначено, що на сьогодні вкрай актуальним стає суспільний запит щодо досягнення максимальної оперативності й результативності роботи органів правопорядку, посилення ними свого стратегічного та операційного потенціалу з метою належного виконання функцій, визначених законодавством України.

Конкретні завдання щодо реалізації вказаних пріоритетів передбачено у Плані заходів, спрямованих на виконання Комплексного стратегічного плану реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023–2027 роки (далі – План заходів)⁷.

У досліджуваному контексті першочергове значення має впровадження Плану заходів (зазначених у підпунктах 1.1.3, 1.2.4), спрямованих на посилення спроможності СБУ у сфері контррозвідувальної діяльності, інформаційної безпеки та боротьби з тероризмом, а також розроблення, упровадження та періодичне оновлення профілів ризиків у діяльності органів правопорядку та прокуратури у сфері забезпечення національної, громадської безпеки і порядку та протидії злочинності.

На виконання вимоги Комплексного стратегічного плану щодо модернізації оперативно-розшукової діяльності та з метою її реформування відповідно до сучасних стандартів актів права ЄС (acquis) (підпункт 1.7.1 Плану заходів) передбачено розроблення законопроекту про кримінальну розвідку (Criminal Intelligence) як систему гласних і негласних пошукових, розшукових заходів і засобів, що ґрунтуються на аналітиці (кримінальний аналіз, правоохоронна діяльність, керована аналітичною розвідкою (ILP-модель), спрямованих на своєчасне запобігання, виявлення та нейтралізацію реальних і потенційних загроз національним інтересам України. У контексті адаптації законодавства України до права ЄС (acquis) також передбачається забезпечити поступову трансформацію оперативно-розшукової діяльності до *кримінальної розвідки*, установлення чітких критеріїв її *відмежування* від кримінальної процесуальної, розвідувальної та контррозвідувальної діяльності.

З метою удосконалення функціональної спроможності органів прокуратури, оновлення її діяльності згідно із сучасними європейськими правовими стандартами, Планом заходів передбачено розроблення законопроекту, у якому значно посилюється координаційна функція органів прокуратури, встановлюється обсяг та форми такої діяльності, її зміст, що передусім зводиться до визначення пріоритетних для органів правопорядку напрямів протидії злочинності залежно від її стану, структури, динаміки і тенденцій (підпункти 2.5.1, 2.5.2, 4.2.1).

Одночасно Планом заходів передбачено розроблення змін до кримінального процесуального законодавства та їх імплементацію у правозастосовну практику щодо юридичної визначеності та розмежування

⁷ План заходів, спрямованих на виконання Комплексного стратегічного плану реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023–2027 роки. : Затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23 серпня 2024 р. № 792-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/792-2024-%D1%80#Text>

функцій прокурора, розширення меж його дискреції під час кримінального провадження (підпункт 3.3.1). Особливого значення набувають ухвалення змін до законодавства щодо обов'язкового погодження Генеральним прокурором міжвідомчих актів органів правопорядку з питань проведення оперативно-розшукової діяльності (кримінальної розвідки) (підпункт 4.2.2).

Планом заходів (підпункт 6.1.1) з метою посилення механізму демократичного цивільного контролю передбачається розроблення законопроекту щодо посилення існуючого та впровадження додаткових механізмів парламентського контролю за діяльністю органів правопорядку і прокуратури, а також інших державних органів спеціального призначення з правоохоронними функціями, правоохоронних органів спеціального призначення. До цієї категорії також належать державні органи, функціональні повноваження яких передбачають здійснення оперативно-розшукової та контррозвідувальної діяльності.

Особливу увагу зазначеним питанням приділено в документах Європейської Комісії щодо України. Зокрема у Висновку Європейської Комісії про заяви України на членство в Європейському Союзі (17.06.2022)⁸, Звітах Європейської Комісії щодо України (у рамках Повідомлень про політику розширення ЄС) від 08.11.2023 SWD (2023) 699⁹ та 30.10.2024 SWD (2024) 699¹⁰ прокуратура розглядається виключно як складова частина системи правосуддя України.

Як наслідок, актуальним залишається встановлення єдиних підходів щодо визначення завдань та функціональних повноважень органів прокуратури України, узгодженість із відповідними нормами права ЄС *acquis*. Пріоритетне значення має посилення інституційної спроможності, автономного статусу та ефективності діяльності органів прокуратури загалом.

У документах ЄС окремо наголошується на необхідності безумовного забезпечення координаційної функції прокуратури в системі органів правопорядку, посилення керівної ролі та дискреційних повноважень прокурорів під час кримінального провадження, а також діяльності цих органів щодо запобігання та протидії злочинності. Відповідно до своїх завдань прокуратура повинна запобігати юрисдикційній напруженості та можливим зловживанням під час функціонування органів правопорядку.

Запровадження зазначених положень потребує напрацювання концептуальних засад та внесення відповідних змін до Закону України «Про прокуратуру», інших законодавчих актів з метою вдосконалення правового

---

⁸ Brussels, 17.6.2022 COM(2022) 407 final COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE EUROPEAN COUNCIL AND THE COUNCIL Commission Opinion on Ukraine's application for membership of the European Union. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:52022DC0407>

⁹ Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions 2023 Communication on EU Enlargement policy. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:52023SC0699>

¹⁰ Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions 2024. Communication on EU Enlargement policy. 30.10.2024. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:52024SC0699>

регулювання організації діяльності прокуратури України, визначення повноважень та статусу прокурорів тощо.

У Звітах Європейської Комісії наголошується, що органи правопорядку України, враховуючи ситуацію правового режиму воєнного стану, розглядаються як складова сил безпеки та оборони держави. Їх діяльність безпосередньо спрямована на забезпечення національної безпеки у сфері охорони правопорядку. У цьому контексті вирішальне значення для реформування органів правопорядку відповідно до стандартів ЄС матиме імплементація положень Комплексного стратегічного плану та успішна реалізація Плану заходів до кінця 2027 року .

Окрім того, виходячи з висновків та рекомендацій, що містяться у згаданих документах європейських партнерів, комплексний розвиток політики національної безпеки і оборони пов'язаний насамперед із:

- внесенням змін до законодавчих актів щодо досягнення ефективної інституційної спроможності та прискорення реформування органів правопорядку як складових сектору безпеки і оборони України;
- удосконаленням законодавства у сфері забезпечення національної безпеки та оборони, його подальшою гармонізацією із законодавством ЄС;
- інтегруванням України до спільної європейської системи безпеки та оборони.

Особливого значення щодо подальшого розвитку спроможностей держави у сфері забезпечення національної безпеки відіграють посилення парламентського контролю за службами безпеки та розвідки, а також правова регламентація впровадження та здійснення кримінальної розвідки.

У зв'язку з цим, у документах ЄС наголошується, що створення і функціонування на законодавчому та інституційному рівні сучасної системи *кримінальної розвідки (Criminal Intelligence)* є одним із основних чинників модернізації органів правопорядку, впровадження в їх діяльність передових європейських стандартів та практик.

У свою чергу така система має визначальний характер для здійснення органами правопорядку оперативно-розшукових, розвідувальних, пошукових, інших негласних заходів та застосування ними спеціальних технічних засобів. Вона дозволить ефективно використовувати відповідні інформаційно-аналітичні засоби для пошуку, отримання, фіксації, оцінювання, прогнозування та використання інформації, що забезпечить ефективне та своєчасне запобігання, виявлення і нейтралізацію реальних та потенційних кримінальних загроз національній безпеці, захист особи, держави і суспільства від злочинних посягань, зокрема спеціальних служб іноземних держав та організацій.

З цією ж метою в Україні доцільно впровадити *єдину систему збору та використання інформації*, насамперед розвідувальної аналітичної інформації. Ухвалити закон щодо обробки біометричних даних, що уможливить введення в дію автоматизованої робочої системи обліку персональних даних, здійснення за необхідної міжвідомчої співпраці, створення інституційного механізму використання компетентними органами попередніх даних реєстрації особи (АРІ/РІМК) тощо.

Згідно з рекомендаціями Європейської Комісії діяльність Служби безпеки України необхідно зосередити виключно на виконанні завдань щодо забезпечення національної безпеки та протидії тероризму. Водночас механізми та процедури контролю за її діяльністю повинні бути приведені у відповідність із європейськими правовими стандартами (*acquis*) та практиками у цій сфері.

З урахуванням сучасних викликів та загроз національній безпеці оптимізація функцій та повноважень СБУ потребує суттєвого оновлення спеціального законодавства щодо її компетенції та організаційно-правових засад. Насамперед – це забезпечення парламентського контролю за функціонуванням СБУ та посилення її інституційної спроможності у сферах контррозвідувальної діяльності, інформаційної безпеки та кіберзахисту, боротьби з тероризмом та охорони державної таємниці.

Дорожня карта з питань верховенства права (далі – Дорожня карта)¹¹ щодо комплексу реформ у межах переговорного процесу щодо членства України в ЄС за переговорними Розділом 23 «Судова влада та основоположні права» та Розділом 24 «Юстиція, свобода і безпека» визначає перелік заходів, спрямованих на реалізацію певних стратегічних результатів, яких прагне досягти Україна, зокрема й у досліджуваній сфері.

Серед таких результатів, зокрема, визначено формування ефективної системи інституційного забезпечення боротьби зі злочинністю шляхом розмежування та конкретизації функцій і повноважень органів правопорядку, посилення їх міжвідомчої координації відповідно до норм права ЄС (*acquis*).

Вказаний стратегічний результат має бути досягнутий завдяки прийняттю та імплементації змін до КПК України та інших законів щодо консолідації досудового розслідування злочинів, які посягають на основи національної та державної безпеки, у тому числі проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку, терористичних злочинів та злочинів у сфері охорони державної таємниці – за СБУ.

Окрім того, для досягнення стратегічного результату передбачені заходи, зокрема: надання органам правопорядку під час проведення розслідувань та збору доказів можливості самостійно здійснювати електронне спостереження та прослуховування; розроблення та прийняття закону щодо удосконалення існуючих *механізмів демократичного цивільного контролю* та парламентського контролю за процесом прийняття рішень в органах правопорядку та прокуратури з урахуванням кращих міжнародних практик тощо.

Актуального значення у досліджуваному контексті набувають передбачені Дорожньою картою заходи щодо прийняття закону про кримінальну розвідку як системи гласних і негласних пошукових, розшукових заходів і засобів, що ґрунтуються на аналітиці (кримінальний аналіз, правоохоронна діяльність, керована аналітичною розвідкою (ILP модель) та які спрямовані на своєчасне запобігання, виявлення та нейтралізацію реальних і потенційних загроз національним інтересам України, встановлення чітких критеріїв її відмежування

¹¹ Дорожня карта з питань верховенства права. URL: https://eu-ua.kmu.gov.ua/wp-content/uploads/UA_Dorozhnya_karta_z_pytan_verhovenstva_prava_2.pdf

від кримінальної процесуальної діяльності, розвідувальної та контррозвідувальної діяльності.

Дорожня карта одним із стратегічних результатів передбачає також розвиток СБУ – державного органу спеціального призначення з правоохоронними функціями, що забезпечує державну безпеку України, з посиленням його спроможностей у сфері контррозвідувальної діяльності, інформаційної безпеки та кіберзахисту, боротьби з тероризмом та охорони державної таємниці

На реалізацію такого результату спрямовано прийняття Верховною Радою України нового Закону України «Про Службу безпеки України», у якому запроваджуватиметься гнучка організаційна структура СБУ з урахуванням сучасних змін у безпековому середовищі; визначатимуться повноваження СБУ згідно з обсягом, необхідним для належного виконання завдань та функцій, зосереджених на забезпеченні національної безпеки України, контррозвідці, боротьбі з тероризмом, кібербезпеці та захисті державної таємниці, а також виявленні, попередженні та розслідуванні відповідних кримінальних правопорушень.

Актуальним для досягнення стратегічного результату щодо модернізації діяльності СБУ є удосконалення демократичного цивільного контролю за цим відомством. Зокрема налагодження ефективних механізмів взаємодії з новоствореним Комітетом Верховної Ради України, до предмету відання якого віднесені питання забезпечення контрольних функцій парламенту за діяльністю органів спеціального призначення з правоохоронними функціями, правоохоронних органів спеціального призначення та розвідувальних органів, що функціонує відповідно до найкращих європейських та євроатлантичних практик, має повноваження на виконання свого мандату та захищений від необґрунтованого політичного впливу.

В межах дослідження слід окремо акцентувати увагу на визначених Дорожньою картою заходах, зокрема розроблення та прийняття законів щодо розвитку та підтримки на належному рівні контррозвідувальних спроможностей СБУ, здатних позбавити противника можливості здійснювати терористичну, шпигунську, диверсійну, саботажну та організовану злочинну діяльність проти України та проти партнерів і союзників. В умовах протидії російській агресії це набуває першочергового значення.

2. Ризики проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення прокурорського нагляду за дотриманням законності органами та підрозділами, що здійснюють оперативно-розшукову та контррозвідувальну діяльність» (реєстр. № 13344 від 03.06.2025) та пропозиції щодо нього.

Метою законопроекту є виконання вимог Комплексного стратегічного плану реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023-2027 роки щодо удосконалення засад демократичного цивільного контролю за вказаними органами, законодавче забезпечення, у зв'язку з цим, функціональних повноважень органів прокуратури здійснювати

нагляд за додержанням законів при проведенні оперативно-розшукової та контррозвідувальної діяльності.

У досліджуваному законопроекті досягнення проголошеної мети пропонується реалізувати шляхом внесення відповідних змін до законів України «Про прокуратуру», «Про Службу безпеки України», «Про контррозвідувальну діяльність», «Про оперативно-розшукову діяльність», «Про розвідку», «Про національну безпеку України», «Про Державну прикордонну службу України», «Про державну охорону органів державної влади України та посадових осіб», «Про Службу зовнішньої розвідки України».

Запропоновані зміни та доповнення передбачають повноваження Генерального прокурора, визначених ним заступників Генерального прокурора та уповноважених наказом Генерального прокурора прокурорів здійснювати нагляд за додержанням законів органами, підрозділами та співробітниками Служби безпеки України, розвідувальних органів, Державної прикордонної служби України, Управління державної охорони під час проведення ними контррозвідувальної та оперативно-розшукової діяльності на підставі та у порядку, передбачених вищезазначеними законами України.

Законопроект у сучасних умовах є актуальним та має важливе значення для законодавчого забезпечення організаційно-правових засад удосконалення прокурорського нагляду за додержанням законів органами, які проводять контррозвідувальну та оперативно-розшукову діяльність. Водночас він містить певні *ризики*, що можуть ускладнювати його ефективну реалізацію та досягнення проголошеної у ньому мети.

Зокрема, у законопроекті пропонується доповнити Закон України «Про контррозвідувальну діяльність» новою статтею 11-1 «*Нагляд за додержанням Конституції та законів України під час проведення контррозвідувальної діяльності*». Аналогічні формулювання щодо «нагляду за додержанням (дотриманням) Конституції України» в якості функції прокуратури пропонується визначити у статтях 2, 25 Закону України «Про прокуратуру», статті 34 Закону України «Про Службу безпеки України», інших нормах перелічених вище законів України, до яких пропонується внести зміни та доповнення, пов'язані з розширенням обсягу відповідних наглядових повноважень прокурорів.

Однак вбачається, що вказане формулювання не узгоджується з відповідними вимогами Конституції та законів України.

Так, серед основоположних функцій, які здійснює прокуратура, передбачених статтею 131-1 Конституції України, відсутній «нагляд за вимогами Конституції». Водночас серед таких функцій визначено «нагляд за негласними та іншими слідчими і розшуковими діями органів правопорядку».

Відповідно до положень частини першої статті 2 Закону України «Про прокуратуру» на органи прокуратури, серед інших, покладається функція «нагляду за додержанням законів органами, що провадять оперативно-розшукову діяльність, дізнання, досудове слідство». Водночас «нагляд за Конституцією» цим спеціальним законом, що визначає правовий статус, завдання та функціональні повноваження прокуратури, також не передбачений.

Слід зазначити, що згідно з вимогами статті 147 Конституції України питання про відповідність Конституції Україні (конституційність) законів України та у передбачених Конституцією випадках інших актів вирішує Конституційний Суд України, який здійснює й офіційне тлумачення Конституції України. Аналогічні статус і повноваження Конституційного Суду України передбачені статтями 1, 7 Закону України «Про Конституційний Суд України»¹².

Виходячи з положень статті 102 Конституції України, Президент України як глава держави, є гарантом додержання Конституції України, прав і свобод людини і громадянина. Крім того, парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина здійснює Уповноважений Верховної Ради України з прав людини (стаття 101 Конституції України).

Тому з огляду на викладене, згадування про *«нагляд за додержанням (дотриманням) Конституції»* у статті 11-1, якою пропонується доповнити Закон України «Про контррозвідувальну діяльність», у статтях 2, 25 Закону України «Про прокуратуру», статті 34 Закону України «Про Службу безпеки України», інших статтях законів України, визначених у законопроекті, є некоректним і потребує виключення.

Відповідно до вимог системності закону та узгодженості змісту його окремих норм, доречно залишити у тексті пункту 6 частини другої статті 7 Закону України «Про контррозвідувальну діяльність» загальний припис, що вказує на повноваження прокурорів здійснювати нагляд за додержанням законів під час проведення контррозвідувальної діяльності.

З метою його узгодженості з текстом частини першої статті 11-1 законопроекту, у якій пропонується встановити новий перелік посадових осіб прокуратури, що уповноважуються здійснювати цей нагляд, доцільно викласти вказаний припис у такій редакції: *«Нагляд за додержанням законів під час проведення контррозвідувальної діяльності здійснюється Генеральним прокурором, виконувачем його обов'язків, визначеним Генеральним прокурором, заступником Генерального прокурора, а також уповноваженими наказом Генерального прокурора прокурорами»*. Доповнення цього переліку посадою *«виконувача обов'язків Генерального прокурора»*, яка відсутня у законопроекті, є оптимальним з точки зору забезпечення належної організації відповідного нагляду у випадку тимчасової відсутності Генерального прокурора.

У законопроекті пропонується доповнити закони України «Про розвідку», «Про Службу зовнішньої розвідки України», «Про Державну прикордонну службу України» нормами, що визначають повноваження прокурорів здійснювати нагляд за додержанням законів підрозділами (зокрема внутрішньої безпеки) розвідувальних органів, які мають право здійснювати оперативно-розшукову та контррозвідувальну діяльність.

Відповідно до статті 5 Закону України «Про розвідку» до розвідувальних органів належать Служба зовнішньої розвідки України, розвідувальний орган Міністерства оборони України, розвідувальний орган центрального органу

---

¹² Про Конституційний Суд України : Закон України від 13 липня 2017 року № 2136-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19#Text>

виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони державного кордону. Положення про розвідувальний орган затверджує Президент України¹³.

З метою правової визначеності законопроекту, враховуючи специфіку завдань та функцій розвідувальних органів, диспозиції статей вищезазначених законів, у яких пропонується передбачити право прокурорів здійснювати нагляд за додержанням законів підрозділами розвідувальних органів щодо проведення ними оперативно-розшукових та контррозвідувальних заходів, доцільно доповнити словосполученням *«...з урахуванням особливостей, встановлених законом, щодо мети, функціональної діяльності цих органів та її результатів для забезпечення національної безпеки України»*.

Потребує корегування запропонована у законопроекті нова редакція абзацу другого частини першої статті 4 «Засади демократичного цивільного контролю» Закону України «Про національну безпеку України». У ній систему цивільного контролю сектору безпеки і оборони пропонується доповнити таким положенням: *«...нагляду прокуратури за додержанням вимог Конституції і законів України органами та підрозділами, які мають право здійснювати оперативно-розшукову та контррозвідувальну діяльність, дізнання, досудове слідство, а також при виконанні судових рішень у кримінальних справах та при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян»*.

Вбачається, що запропоноване доповнення є великим за обсягом, має вкрай громіздку структуру та перенасичене великою кількістю повторюваних термінів. Це значно обтяжує сприйняття та розуміння запропонованої норми, що, як наслідок, ускладнюватиме її правильне використання під час правозастосовної діяльності. Окрім того, воно фактично дублює диспозицію запропонованої у законопроекті статті 10-1 «Нагляд прокуратури».

Враховуючи викладене, доцільно доповнити абзац другий частини першої статті 4 Закону України «Про національну безпеку України» словами: *«...нагляду прокуратури за додержанням законів з підстав та в порядку, передбаченому цим Законом»*.

Модель запропонованих вище законодавчих уточнень наведено у Додатку 1.

Виходячи зі змісту досліджуваного законопроекту, вважаємо слушним у його назві словосполучення *«посилення прокурорського нагляду»* замінити на *«удосконалення прокурорського нагляду»*. У законопроекті мова йде саме про надання нової змістовної якості функціональній діяльності прокуратури, яка відповідатиме сучасним вимогам актів права ЄС, а не лише про збільшення кількості її повноважень. У випадку ухвалення та імплементації законопроекту органи прокуратури набудуть не тільки оновленої функціональної спроможності щодо здійснення повноцінного нагляду за додержанням законів усіма органами, які відповідно до закону наділені правом проводити оперативно-розшукову та контррозвідувальну діяльність, а й стануть самостійною складовою системи демократичного цивільного контролю сектору безпеки і оборони.

¹³ Про розвідку : Закон України від 17 вересня 2020 року № 912-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/912-20#n58>

У такому випадку назва законопроекту відображатиме предмет його правового регулювання, що відповідатиме вимогам до нормативно-правового акта, встановленим статтею 37 Закону України «Про правотворчу діяльність».

У пояснювальній записці до законопроекту зазначено, що його реалізація не потребуватиме додаткових витрат з Державного бюджету. Проте ефективна реалізація запропонованих повноважень прокуратури, можливість виконання усього комплексу заходів, передбачених статтею 11-1 Закону України «Про контррозвідувальну діяльність» (у редакції законопроекту), а також положень інших законів, визначених законопроектом, потребує створення у структурі Офісу Генерального прокурора та обласних прокуратур нових підрозділів із значним обсягом завдань та функціональних повноважень. Це з об'єктивною необхідністю потребує додаткових бюджетних витрат на їх утримання. Незважаючи на це, всупереч частині першій статті 27 Бюджетного кодексу України та частині третій статті 91 Регламенту Верховної Ради України, необхідне фінансово-економічне обґрунтування (включно з відповідними розрахунками) не додається.

Отже, законопроект є актуальним, його підготовка відповідає вимогам щодо подальшого реформування органів правопорядку та прокуратури, визначеним у вищеназваних документах публічної політики та актах права ЄС. Проте, окрім положення законопроекту не повною мірою узгоджуються із усталеними правилами законодавчої техніки щодо повноти, правової визначеності й системності змісту нормативно-правового акта, його узгодженості з нормами інших законів та основними засадами законотворчої діяльності. У подальшому це перешкоджатиме належній реалізації законопроекту під час правозастосовної діяльності та досягненню проголошеної в ньому мети, спрямованої на законодавче забезпечення ефективного прокурорського нагляду за додержанням законів органами, які проводять оперативно-розшукову та контррозвідувальну діяльність, удосконалення засад демократичного цивільного контролю за ними, зокрема й прокуратурою як складовою загальної системи такого контролю.

3. Правове регулювання контррозвідувальної діяльності та її співвідношення з оперативно-розшуковою діяльністю, проблемні питання використання результатів такої діяльності як джерела доказів у кримінальному провадженні.

Закон України «Про контррозвідувальну діяльність» (далі – Закон) є основним нормативно-правовим актом, що визначає поняття, правові основи організації та здійснення контррозвідувальної діяльності. Відповідно до статті 1 цього Закону контррозвідувальна діяльність – це спеціальний вид діяльності у сфері забезпечення державної безпеки, яка здійснюється з використанням системи контррозвідувальних, пошукових, режимних, адміністративно-правових заходів, спрямованих на попередження, своєчасне виявлення і запобігання зовнішнім та внутрішнім загрозам безпеці України, розвідувальним, терористичним та іншим протиправним посяганням спеціальних служб

іноземних держав, а також організацій, окремих груп та осіб на інтереси України¹⁴.

Метою контррозвідувальної діяльності є попередження, своєчасне виявлення і запобігання зовнішнім та внутрішнім загрозам безпеці України, припинення розвідувальних, терористичних та інших протиправних посягань спеціальних служб іноземних держав, а також організацій, окремих груп та осіб на державну безпеку України, усунення умов, що їм сприяють, та причин їх виникнення.

До завдань такої діяльності належить: добування, аналітична обробка та використання інформації, що містить ознаки або факти розвідувальної, терористичної та іншої діяльності спеціальних служб іноземних держав, а також організацій, окремих груп та осіб на шкоду державній безпеці України; протидія розвідувальній, терористичній та іншій діяльності спеціальних служб іноземних держав, а також організацій, окремих груп та осіб на шкоду державній безпеці України (стаття 2 вказаного Закону).

Притаманні лише контррозвідувальній діяльності особливості щодо її мети, основних завдань та функціональних ознак обумовлюють визначення переліку суб'єктів, наділених правом на її здійснення.

Так, згідно з вимогами статті 5 Закону України «Про контррозвідувальну діяльність» спеціально уповноваженим органом державної влади у сфері контррозвідувальної діяльності є Служба безпеки України. Проте окремі контррозвідувальні заходи в інтересах забезпечення охорони державного кордону України, посадових осіб, стосовно яких здійснюється державна охорона, можуть проводити розвідувальні органи України, підрозділи забезпечення внутрішньої і власної безпеки Державної прикордонної служби України та Управління державної охорони України, яким законами України «Про оперативно-розшукову діяльність» та «Про розвідку» надано право здійснювати оперативно-розшукову чи розвідувальну діяльність.

Крім зазначених органів контррозвідувальні заходи у випадках, передбачених у статті 17 Закону України «Про розвідку», можуть проводити і розвідувальні органи.

Зокрема уповноважені підрозділи розвідувальних органів, до яких, як зазначалося вище, належать Служба зовнішньої розвідки України, розвідувальний орган Міністерства оборони України, розвідувальний орган центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони державного кордону, для здійснення функцій, пов'язаних з боротьбою з тероризмом, протидією розвідувально-підривній діяльності проти України, транснаціональній організованій злочинності та іншій злочинній діяльності, що становлять зовнішню загрозу національній безпеці України, можуть проводити оперативно-розшукові заходи.

Водночас для здійснення функцій, пов'язаних із сприянням спеціально уповноваженому органу державної влади у сфері контррозвідувальної діяльності у здійсненні контррозвідувального забезпечення закордонних дипломатичних

---

¹⁴ Про контррозвідувальну діяльність : Закон України від 26 грудня 2002 року № 374-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/374-15#Text>

установ України, безпеки співробітників цих установ та членів їх сімей у державі перебування, відряджених за кордон громадян України, які обізнані у відомостях, що становлять державну таємницю, а також охороні державної таємниці в цих установах, такі підрозділи можуть проводити контррозвідувальні заходи.

Задля забезпечення власної безпеки розвідувальні органи можуть проводити як оперативно-розшукові так і контррозвідувальні заходи.

Слід зазначити, що виходячи з вимог чинного законодавства, ознаки контррозвідувальної та оперативно-розшукової діяльності співвідносяться один з одним як частина та ціле.

У статті 2 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» така діяльність визначається як система гласних і негласних пошукових та *контррозвідувальних заходів*, що здійснюються із застосуванням оперативних та оперативно-технічних засобів.

Тобто можливість проведення контррозвідувальних заходів є одним із складових компонентів поняття оперативно-розшукової діяльності, що передбачена спеціальним законом.

Внаслідок цього, незважаючи на особливості мети щодо забезпечення державної безпеки, завдань та окремих заходів і засобів, що застосовуються під час контррозвідувальної діяльності, основне завдання контррозвідувальних заходів є аналогічним із загальним завданням оперативно-розшукових заходів, передбаченим статтею 1 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність». Це - пошук і фіксація фактичних даних про протиправні діяння окремих осіб та груп, відповідальність за які передбачена Кримінальним кодексом України, розвідувально-підривної діяльність спеціальних служб іноземних держав та організацій з метою припинення правопорушень та в інтересах кримінального судочинства, а також отримання інформації в інтересах безпеки громадян, суспільства і держави.

Перелік контррозвідувальних та оперативно-розшукових заходів, зокрема негласних, має переважно тотожний характер. Так, відповідно до частини другої статті 7 Закону України «Про контррозвідувальну діяльність» для виконання визначених законом завдань та за наявності підстав, передбачених цим Законом, органи, підрозділи та співробітники Служби безпеки України, серед іншого мають право: здійснювати контррозвідувальний пошук, оперативно-розшукові заходи з використанням оперативних та оперативно-технічних сил і засобів; опитувати осіб за їх згодою; проводити контррозвідувальні операції та відповідні оперативні і оперативно-технічні заходи з метою попередження, своєчасного виявлення і припинення розвідувально-підривної, терористичної та іншої протиправної діяльності на шкоду державній безпеці України тощо.

Досліджуючи можливості використання результатів вказаної діяльності як доказу у кримінальному провадженні, слід зазначити, що положення прийнятого під час правового режиму воєнного стану Закону України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України та Закону України «Про електронні комунікації» щодо підвищення ефективності досудового

розслідування «за гарячими слідами» та протидії кібератакам»¹⁵ передбачають можливість отримання як доказів, внаслідок відповідних процесуальних та оперативно-розшукових заходів, комп'ютерних даних, інформації, що міститься в електронних комунікаційних і комп'ютерних системах, а також зафіксованих технічними приладами матеріалів фото-, кінозйомки чи відеозапису. Вказані дані та матеріали можуть використовуватися, серед іншого, для забезпечення своєчасного викриття злочинів та їх доказування у кримінальному провадженні.

Проте, на даний час залишається проблема безпосереднього використання як доказів у кримінальному провадженні результатів контррозвідувальної діяльності, спрямованої, у тому числі, на своєчасне виявлення і запобігання терористичним посяганням спеціальних служб іноземних держав, організацій.

Виходячи із положень статті 2 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність», поняття оперативно-розшукової діяльності включає також систему гласних і негласних контррозвідувальних заходів, що здійснюються із застосуванням оперативних та оперативно-технічних засобів.

Згідно із вимогами статті 5 Закону України «Про контррозвідувальну діяльність» та статей 4, 5 Закону України «Про боротьбу з тероризмом»¹⁶ Служба безпеки України як головний орган серед інших суб'єктів загальнодержавної системи боротьби з терористичною діяльністю, здійснює таку боротьбу шляхом проведення як оперативно-розшукових, так і контррозвідувальних заходів, спрямованих на запобігання, виявлення та припинення терористичної діяльності.

Передбачений законом правовий статус оперативно-розшукових та контррозвідувальних заходів, а також юридичні, зокрема процесуальні, наслідки їх проведення є тотожними. Наприклад, СБУ збирає інформацію про діяльність іноземних та міжнародних терористичних організацій, провадить у межах, визначених законом повноважень, виключно з метою отримання упереджувальної інформації у разі загрози вчинення терористичного акту або при проведенні антитерористичної операції, контррозвідувальні оперативно-технічні пошукові заходи у системах і каналах електронних комунікацій, які можуть використовуватися терористами.

Крім того, серед основних повноважень органів, підрозділів та співробітників СБУ, передбачених пунктом 6 частини другої статті 7 Закону України «Про контррозвідувальну діяльність», є право здійснювати на підставі відповідної контррозвідувальної справи заходи, пов'язані з тимчасовим обмеженням прав людини, аналогічні тим, що визначені у частині третій статті 8 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність».

Так, підрозділи та співробітники СБУ виключно з метою попередження, своєчасного виявлення і припинення розвідувальних, терористичних та інших посягань спеціальних служб іноземних держав та організацій на державну безпеку України, отримання інформації в інтересах контррозвідки на підставі

---

¹⁵ Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України та Закону України «Про електронні комунікації» щодо підвищення ефективності досудового розслідування «за гарячими слідами» та протидії кібератакам : Закон України від 15 березня 2022 року № 2137-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2137-20#Text>

¹⁶ Про боротьбу з тероризмом : Закон України від 20 березня 2003 року № 638-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/638-15#Text>

відповідної контррозвідувальної справи *лише* за ухвалою судді, постановленою за клопотанням керівника відповідного оперативного підрозділу або його заступника, погодженим прокурором, мають право здійснювати: негласне обстеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи; аудіо-, відеоконтроль особи; аудіо-, відеоконтроль місця; спостереження за особою; зняття інформації з електронних комунікаційних мереж та електронних інформаційних мереж; накладення арешту на кореспонденцію, здійснення її огляду та виїмки; установлення місцезнаходження радіоелектронного засобу. Загальною умовою проведення цих заходів є неможливість одержання необхідної інформації іншим способом.

Разом із тим, можливості використання результатів контррозвідувальних заходів для доказування у кримінальному провадженні обмежені. Чинним законодавством, на відміну від оперативно-розшукових заходів, не передбачено можливість їх безпосереднього використання в якості процесуальних джерел доказів у кримінальних провадженнях, у межах яких розслідуються злочини, зокрема факти терористичної діяльності та інші діяння проти основ національної безпеки, на запобігання, виявлення та припинення яких спрямовано здійснення контррозвідувальних заходів.

Згідно із вимогами статті 8 Закону України «Про контррозвідувальну діяльність» для організації та здійснення контррозвідувальної діяльності, документальної фіксації отриманих результатів, їх оперативної та правової оцінки відповідні органи та підрозділи СБУ України ведуть контррозвідувальні справи. Водночас за однією із визначених цим Законом підстав, контррозвідувальна справа повинна бути закрита у разі заведення за матеріалами контррозвідувальної діяльності оперативно-розшукової справи.

Вимоги частини третьої статті 8 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» дають підстави з метою запобігання і припинення терористичних актів проводити відповідні оперативно-розшукові заходи в межах заведеної оперативно-розшукової справи. Це у подальшому забезпечує можливість безпосередньо використовувати їх результати, на підставі та в порядку, передбаченому статтею 10 цього Закону та частиною другою статті 99 Кримінального процесуального кодексу України, як доказу кримінального провадження.

Вказана колізія правових норм щодо можливості проведення заходів, спрямованих на попередження, виявлення та припинення терористичної діяльності та інших злочинів, передбачених кримінальним законом, як в межах оперативно-розшукової справи, так і в межах контррозвідувальної справи, на даний час органами безпеки під час правозастосування вирішується не на користь оперативно-розшукової діяльності.

Незважаючи на всі, передбачені статтями 6, 9 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» підстави, навіть у разі виявлення під час контррозвідувальної діяльності достатньої інформації про підготовку зазначених кримінальних правопорушень, оперативно-розшукові справи щодо них не заводяться, відповідні оперативно-розшукові заходи, як того вимагає закон, не проводяться. Натомість заводяться та ведуться лише контррозвідувальні справи,

в межах яких встановлюються та збираються відомості щодо вказаних злочинів. У подальшому це унеможливило використання результатів контррозвідувальних заходів, які фіксуються у них, безпосередньо для доказування у кримінальному провадженні.

Як свідчить правозастосовна практика, матеріали контррозвідувальних справ застосовуються, головним чином, як привід для початку досудового розслідування. У такому випадку інформація щодо підготовки та здійснення терористичних актів, діяльності терористичних організацій, інших кримінальних правопорушень, встановлена в результаті контррозвідувальних заходів, використовується опосередковано, лише для планування окремих слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) з метою отримання процесуальних доказів вже під час досудового розслідування.

Така ситуація, що пов'язана із неналежним виконання положень зазначених законів, значною мірою знижує ефективність використання контррозвідувальних заходів з точки зору забезпечення завдань кримінального провадження, на що вони переважно мають бути спрямовані.

З огляду на викладене, слід зазначити, що наявна законодавча прогалина стосовно порядку використання результатів контррозвідувальних заходів для доказування у кримінальному провадженні, має бути усунена шляхом підготовки та прийняття у стислі строки відповідних змін до статті 99 КПК України та Закону України «Про контррозвідувальну діяльність». Останні мають передбачати відповідний процесуальний механізм та надавати повноваження компетентним органам безпосередньо використовувати результати контррозвідувальних заходів для доказування у кримінальному провадженні в якості «документів» як самостійного процесуального джерела доказів.

4. Контррозвідувальна діяльність органів правопорядку як предмет прокурорського нагляду.

У статті 131-1 Конституції України використовується поняття «органи правопорядку» виключно у контексті можливості здійснення ними слідчих, негласних слідчих та розшукових дій. Тобто в якості конститутивної ознаки органів правопорядку закріплено реалізацію ними певних конкретних функціональних заходів. Зважаючи на основоположне значення норм Конституції у правовій системі держави, саме функціональний критерій має застосовуватися для визначення певного державного органу саме як органу правопорядку.

З урахуванням положень зазначеної норми Конституції України, вбачається найбільш оптимальним для відділення органів правопорядку від інших державних органів та установ, що виконують схожі, суміжні функції, доцільно застосовувати такі визначальні ознаки та критерії:

1) передбачені законом основні завдання та функції названих державних органів мають бути безпосередньо пов'язані із запобіганням, виявленням, припиненням, розкриттям та розслідуванням кримінальних правопорушень;

2) з метою реалізації зазначених завдань та функцій ці органи наділені законом повноваженнями здійснювати оперативно-розшукову діяльність та

досудове розслідування, проводити окремі гласні й негласні оперативно-розшукові заходи, слідчі (розшукові) дії та негласні слідчі (розшукові) дії;

3) органи можуть здійснювати передбачені законом інші види діяльності, безпосередньо спрямовані на запобігання, виявлення, припинення, розкриття та розслідування кримінальних правопорушень;

4) виключно через наявність вказаних завдань, функцій та повноважень органи мають право легального систематичного застосування від імені держави сили та примусових заходів, у тому числі у встановлених законом випадках вогнепальної зброї;

5) у зв'язку з необхідністю виконання вищезазначених повноважень вказані органи мають у своєму складі відповідні озброєні підрозділи;

б) функція охорони права (правоохоронна функція) є для цих органів головним, повсякденним напрямом діяльності, прямо передбаченим законом, тому реалізація повноважень таких органів безпосередньо спрямована на захист прав і свобод людини, протидію злочинності та будь-яким кримінальним правопорушенням, охорону громадського порядку, забезпечення громадської та національної безпеки.

Застосовуючи вищезазначені критерії, до органів правопорядку на сьогодні доцільно включити і Службу безпеки України, до функціональних повноважень якої належить здійснення контррозвідувальної діяльності. Насамперед, це стосується спрямованості та результатів контррозвідувальних заходів (зокрема отримання та фіксації інформації), пов'язаних із попередженням, виявленням та припиненнями фактів тероризму та інших діянь, що містять ознаки кримінальних правопорушень проти основ національної безпеки.

Визначальним тут має бути засадниче положення такого змісту. У випадку, якщо чинним законодавством до функціональних повноважень державних органів буде віднесено здійснення ними оперативно-розшукової діяльності та досудового розслідування, проведення окремих гласних та негласних оперативно-розшукових заходів, слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій, а також, що має важливе значення у контексті проведеного дослідження, реалізацію інших дій та заходів, безпосередньо спрямованих на запобігання, виявлення, припинення, розкриття та розслідування кримінальних правопорушень, вони мають бути включені до системи органів правопорядку.

Тому у цій частині діяльність СБУ та інших згаданих інституцій, наділених повноваженнями проводити контррозвідувальну діяльність, цілком обґрунтовано матиме правовий характер.

Наприклад, Служба зовнішньої розвідки України та Розвідувальний орган Міністерства оборони України є державними органами, уповноваженими відповідними законами здійснювати розвідувальну діяльність з метою захисту національних інтересів та протидії загрозам національній безпеці України у зовнішньополітичній, військовій та інших сферах. Їхні основні завдання стосуються, насамперед, добування, аналітичного опрацювання та надання у встановленому законом порядку розвідувальної інформації, організації та

проведення спеціальних заходів щодо запобігання та протидії зовнішнім та іншим загрозам національній безпеці України.

Однак, до напрямів діяльності зазначених органів законом також віднесено участь у боротьбі з тероризмом, протидію розвідувально-підбивній діяльності проти України, транснаціональній організованій злочинності та іншій злочинній діяльності, що становить загрозу національній безпеці України, проведення окремими підрозділами цих органів оперативно-розшукових заходів. Внаслідок цього вказані інституції у зв'язку зі здійсненням таких функцій можуть бути обґрунтовано віднесені до органів правопорядку. Відповідно питання щодо додержання законів під час їх діяльності має бути предметом прокурорського нагляду.

У науково-аналітичному дослідженні «До проблеми визначення базових понять у контексті реформування правоохоронних органів. Аналітична записка»¹⁷ зазначається, що відповідно до європейських підходів, притаманних сектору безпеки, поліцейськими органами є:

- поліція, а також її відомчі та функціональні різновиди (підрозділи боротьби з наркотиками, незаконним обігом зброї, нелегальною міграцією, фінансовими злочинами тощо);

- жандармерія – поліція військового типу внутрішньої організації (у деяких державах вона називається карабінерією або національною гвардією);

- органи безпеки держави, до яких належать контррозвідка, підрозділи боротьби зі злочинами проти держави та іншими особливо небезпечними для суспільства злочинами, які загрожують життєво важливим національним цінностям (антиконституційна підбивна діяльність, тероризм, організована злочинність, корупція на вищих щаблях влади);

- органи охорони державного кордону;

- органи митного контролю.

Спеціальними службами (спецслужбами) у міжнародних організаціях та зарубіжних державах вважаються державні структури, яким надані повноваження на проведення спеціальної або, як її називають, таємної, оперативної чи розвідувальної діяльності. Зміст цієї діяльності зводиться до отримання інформації без відома її власника або об'єкта, якого вона стосується, а також у проведенні інших негласних, таємних заходів.

Тобто визначальною ознакою спецслужб є специфіка методів і засобів виконання покладених на них завдань, а не загальне спрямування цієї діяльності. Тому спецслужби можуть бути не тільки зовнішньо-розвідувальними, але й правоохоронними. До останніх належать підрозділи контррозвідки, кримінального розшуку, фінансової розвідки (у випадку надання їм права на проведення оперативної діяльності) та інші. При цьому спецслужби можуть мати статус як окремих органів, так і певних підрозділів у складі державних органів, що не є спецслужбами.

Принциповим у контексті дослідження є зазначений статус прокуратури в національному праві іноземних держав. Зазвичай прокуратура належить до

¹⁷ До проблеми визначення базових понять у контексті реформування правоохоронних органів. Аналітична записка. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/1153/>

судової гілки влади. Однак у випадках, коли їй надається право самостійно провадити кримінальне переслідування, обмежувати волю підозрюваних або обвинувачуваних осіб, вести досудове розслідування, вона також може бути віднесена до поліцейських органів (тобто до правоохоронних органів/органів правопорядку).

Правовий статус прокуратури визначено в Розділі VIII «Правосуддя». Конституції України. Однак у випадках реалізації конституційної функції щодо організації і процесуального керівництва досудовим розслідуванням, вирішення відповідно до закону інших питань під час кримінального провадження, нагляду за негласними та іншими слідчими і розшуковими діями, працівники прокуратури безпосередньо виконують повноваження органів правопорядку.

Підтвердженням цього є передбачені КПК України та законами України «Про прокуратуру», «Про оперативно-розшукову діяльність» такі повноваження прокурорів: починати досудове розслідування за наявності підстав, передбачених цим Кодексом; надавати органами досудового розслідування обов'язкові для виконання доручення та вказівки про проведення слідчих (розшукових) дій, негласних слідчих (розшукових) дій, інших процесуальних дій; брати участь у таких діях, а також особисто проводити слідчі (розшукові) дії та процесуальні дії в порядку, визначеному КПК України; надавати обов'язкові для виконання доручення про проведення слідчих (розшукових) дій, негласних слідчих (розшукових) дій, а також письмові вказівки про проведення оперативно-розшукових заходів із метою попередження та виявлення кримінальних правопорушень відповідним оперативним підрозділам; приймати процесуальні рішення у випадках, передбачених вказаним Кодексом; координувати діяльність правоохоронних органів відповідного рівня у сфері протидії злочинності тощо.

Відповідно до завдань та підстав для проведення оперативно-розшукової діяльності, передбачених статтями 1, 6 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність», відповідні оперативно-розшукові заходи і засоби проводяться з метою пошуку, фіксації фактичних даних та перевірки інформації про кримінальні правопорушення, що готуються або осіб, які готують вчинення кримінальних правопорушень, з метою припинення цих правопорушень. При цьому такі кримінальні правопорушення мають відповідати вимогам щодо компетенції кожного відомства. Як наслідок, таким же критерієм спеціалізації мають відповідати й підрозділи органів прокуратури, які уповноважуються здійснювати нагляд за додержанням законів під час проведення оперативно-розшукової діяльності оперативними підрозділами кожного із зазначених відомств.

З огляду на вищевикладене, у частині реалізації зазначеної конституційної функції та виконання передбачених КПК України та вищеназваними законами повноважень, прокуратура на цілком легітимних підставах може бути суб'єктом нагляду за додержанням законів під час проведення оперативно-розшукової та контррозвідувальної діяльності усіма органами та підрозділами, які уповноважені законом їх проводити; бути віднесена до системи установ, що здійснюють цивільний демократичний контроль за цими органами.

III. Висновки.

З огляду на результати дослідження слід зазначити, що у частині реалізації конституційної функції та виконання передбачених законами України повноважень, прокуратура може бути суб'єктом нагляду за додержанням законів під час проведення оперативно-розшукової та контррозвідувальної діяльності усіма органами і підрозділами, що належать до органів правопорядку. Внаслідок цього прокуратура може бути віднесена до системи установ, що здійснюють цивільний демократичний контроль за вказаними органами.

Проведене дослідження також доводить наявність правової прогалини стосовно порядку використання результатів контррозвідувальних заходів для доказування у кримінальному провадженні, яка має бути усунена шляхом підготовки та прийняття відповідних змін до статті 99 КПК України і Закону України «Про контррозвідувальну діяльність». Останні мають передбачати відповідний процесуальний механізм та надавати повноваження компетентним органам безпосередньо використовувати результати контррозвідувальних заходів для доказування у кримінальному провадженні в якості «документів» як самостійного процесуального джерела доказів.

Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення прокурорського нагляду за дотриманням законності органами та підрозділами, що здійснюють оперативно-розшукову та контррозвідувальну діяльність» (реєстр. № 13344 від 03.06.2025) на сьогодні має актуальне значення. Його підготовка відповідає вимогам щодо подальшого реформування органів правопорядку та прокуратури, визначеним у Комплексному стратегічному плані, інших документах публічної політики та актах права ЄС.

За своєю метою законопроект спрямований на надання нової змістовної якості функціональній діяльності прокуратури відповідно до сучасних європейських стандартів. У випадку ухвалення та імплементації законопроекту органи прокуратури набудуть функціональної спроможності щодо здійснення повноцінного нагляду за додержанням законів усіма органами, що наділені правом проводити оперативно-розшукову та контррозвідувальну діяльність та стануть самостійною складовою системи демократичного цивільного контролю сектору безпеки і оборони.

Водночас окремі зазначені вище положення законопроекту не повною мірою відповідають усталеним правилами законодавчої техніки щодо повноти, правової визначеності й системності змісту нормативно-правового акта, його узгодженості з нормами інших законів та основними засадами законотворчої діяльності. У подальшому це перешкоджатиме належній реалізації законопроекту під час правозастосовної діяльності та досягненню проголошеної в ньому мети щодо законодавчого забезпечення ефективного прокурорського нагляду за додержанням законів органами, які проводять оперативно-розшукову та контррозвідувальну діяльність, удосконалення засад демократичного цивільного контролю за цими органами, зокрема й прокуратурою як складовою загальної системи такого контролю.

**Дослідницька служба
Верховної Ради України**

* Цей документ підготовлений Дослідницькою службою Верховної Ради України як довідковий інформаційно-аналітичний матеріал. Інформація та позиції, викладені в документі, не є офіційною позицією Верховної Ради України, її органів або посадових осіб. Цей документ може бути цитований, відтворений чи перекладений для некомерційних цілей за умови відповідного посилання на джерело.

Додаток 1

№ №	Редакція, подана суб'єктом права законодавчої ініціативи	Пропонована редакція з урахуванням зауважень та пропозицій, викладених в Основній частині Парламентського дослідження	Аналіз відповідності законопроекту вимогам і нормам Конституції України, стандартам ЄС, засадам чинного законодавства України	Правове обґрунтування зауважень та пропозицій, викладених у Парламентському дослідженні
1.	Стаття 11-1 Закону України «Про контррозвідувальну діяльність», статті 2, 25 Закону України «Про прокуратуру», стаття 34 Закону України «Про Службу безпеки України», інші відповідні норми зазначених у законопроекті законів: «Нагляд за додержанням Конституції та законів України під час проведення контррозвідувальної діяльності..».	Стаття 11-1 Закону України «Про контррозвідувальну діяльність», статті 2, 25 Закону України «Про прокуратуру», стаття 34 Закону України «Про Службу безпеки України», інші норми зазначених у законопроекті законів: «Нагляд за додержанням законів під час проведення контррозвідувальної діяльності..».	Редакція вказаних статей законопроекту не відповідає: основоположним функціям прокуратури, передбаченим статтею 131-1 Конституції України, у якій відсутній «нагляд за Конституцією», натомість вказано про здійснення «нагляду за негласними та іншими слідчими і розшуковими діями органів правопорядку»; положенням статті 2 Закону України «Про прокуратуру», згідно з якою на органи прокуратури покладається функція «нагляду за додержанням законів органами, що провадять оперативно-розшукову діяльність..», але функція «нагляду за Конституцією» не передбачена; вимогами статті 147 Конституції України, статей 1, 7 Закону України «Про Конституційний Суд України», згідно з якими питання про відповідність Конституції України (конституційність) законів України та інших актів вирішує	Необхідність приведення запропонованих змін до положень Закону України «Про контррозвідувальну діяльність», Законів України «Про прокуратуру», «Про Службу безпеки України» та інших, зазначених у законопроекті Законів України, у відповідність з основоположними нормами Конституції України, Законів України «Про Конституційний Суд України», «Про прокуратуру» щодо передбачених у них функцій органів прокуратури.

			Конституційний Суд України	
2.	Абзац другий пункту 6 частини другої статті 7 Закону України «Про контррозвідувальну діяльність» виключити припис: <i>«Нагляд за додержанням законів під час проведення контррозвідувальної діяльності здійснюється Генеральним прокурором, виконувачем його обов'язків або уповноваженими наказом Генерального прокурора заступниками Генерального прокурора».</i>	В абзаці другому пункту 6 частини другої статті 7 Закону України «Про контррозвідувальну діяльність» залишити припис у чинній редакції, доповнивши словами <i>«...а також уповноваженими наказом Генерального прокурора прокурорами»</i> : <i>«Нагляд за додержанням законів під час проведення контррозвідувальної діяльності здійснюється Генеральним прокурором, виконувачем його обов'язків, визначеним Генеральним прокурором заступником Генерального прокурора, а також уповноваженими наказом Генерального прокурора прокурорами».</i>	Запропоновані у законопроекті вказані зміни не повною мірою відповідають вимогам статті 34 Закону України «Про правотворчу діяльність» щодо узгодженості між собою норм законодавчих актів. У запропонованій редакції вказаний пункт не узгоджується із диспозицією частини першої статті 11-1, якою у законопроекті пропонується доповнити Закон України «Про контррозвідувальну діяльність».	Необхідність приведення запропонованих змін до Закону України «Про контррозвідувальну діяльність» у відповідність з положеннями статті 34 Закону України «Про правотворчу діяльність», яка визначає вимоги до змісту нормативно-правового акта, зокрема узгодженості між собою його норм.
3.	Частина перша статті 11-1 Закону України «Про контррозвідувальну діяльність»: <i>«Нагляд за додержанням Конституції України та законів під час здійснення контррозвідувальної діяльності здійснюється Генеральним прокурором, визначеним ним заступником Генерального прокурора, а також уповноваженими наказом Генерального прокурора прокурорами».</i>	Частина перша статті 11-1 Закону України «Про контррозвідувальну діяльність»: <i>«Нагляд за додержанням законів під час проведення контррозвідувальної діяльності здійснюється Генеральним прокурором, виконувачем його обов'язків, визначеним Генеральним прокурором заступником Генерального прокурора, а також уповноваженими наказом Генерального прокурора прокурорами».</i>	Запропоновані у законопроекті зміни не повною мірою відповідають вимогам статті 34 Закону України «Про правотворчу діяльність» щодо повноти та узгодженості між собою норм законодавчих актів. У запропонованій редакції частина перша статті 11-1 Закону України «Про контррозвідувальну діяльність» не узгоджується із абзацом другим пункту 6 частини другої статті 7 цього Закону. З метою дотримання вимог щодо повноти нормативно-правового акта після слів <i>«Генеральним прокурором»</i> вона має	Необхідність приведення запропонованих змін до Закону України «Про контррозвідувальну діяльність» у відповідність з положеннями статті 34 Закону України «Про правотворчу діяльність», яка визначає вимоги до змісту нормативно-правового акта, зокрема повноти та узгодженості між собою його норм.

			бути доповнена словами «виконувача обов'язків Генерального прокурора» з метою забезпечення належної організації прокурорського нагляду у випадку тимчасової відсутності Генерального прокурора.	
4.	Частина перша статті 56 Закону України «Про розвідку», частина перша статті 4-1 Закону України «Про Службу зовнішньої розвідки України», стаття 32 Закону України «Про Державну прикордонну службу України»: «Нагляд за дотриманням вимог Конституції та законів України органами та підрозділами розвідувальних органів України, що мають право здійснювати контррозвідувальну та оперативно-розшукову діяльність на підставах та у порядку визначеному цим Законом, законами України «Про оперативно-розшукову діяльність», «Про контррозвідувальну діяльність» здійснюється Генеральним прокурором, визначеним ним заступником Генерального прокурора та уповноваженими наказом Генерального прокурора прокурори».	Частина перша статті 56 Закону України «Про розвідку», частина перша статті 4-1 Закону України «Про Службу зовнішньої розвідки України», стаття 32 Закону України «Про Державну прикордонну службу України»: «Нагляд за додержанням законів органами та підрозділами розвідувальних органів України, що мають право здійснювати контррозвідувальну та оперативно-розшукову діяльність на підставах та у порядку, визначеному цим Законом, законами України «Про оперативно-розшукову діяльність», «Про контррозвідувальну діяльність, здійснюється Генеральним прокурором, виконувачем його обов'язків, визначеним Генеральним прокурором заступником Генерального прокурора, а також уповноваженими наказом Генерального прокурора прокурорами, з урахуванням особливостей, встановлених законом, щодо мети,	Запропонована у законопроекті редакція зазначених статей не відповідає вимогам статті 34 Закону України «Про правотворчу діяльність» щодо повноти, правової визначеності та узгодженості між собою норм законодавчих актів. У запропонованій редакції зазначені норми не узгоджуються із приписами абзацу другого пункту 6 частини другої статті 7 Закону України «Про контррозвідувальну діяльність» та частиною першою статті 11-1, якою пропонується доповнити цей Закон. Крім того, не враховано специфіку завдань та функціональної діяльності розвідувальних органів, визначених вказаними законами.	Необхідність приведення запропонованих змін до Законів України «Про розвідку», «Про Службу зовнішньої розвідки України», «Про Державну прикордонну службу України» у відповідність з положеннями статті 34 Закону України «Про правотворчу діяльність» щодо таких вимог змісту нормативно-правового акта, як повнота, правова визначеність та узгодженість між собою його норм.

		<i>функціональної діяльності цих органів та її результатів для забезпечення національної безпеки України»</i>		
5.	Абзац другий частини першої статті 4 Закону України «Про національну безпеку України» доповнити положенням: «..нагляду прокуратури за додержанням вимог Конституції і законів України органами та підрозділами, які мають право здійснювати оперативно-розшукову та контрозвідувальну діяльність, дізнання, досудове слідство, а також при виконанні судових рішень у кримінальних справах та при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян».	Абзац другий частини першої статті 4 Закону України «Про національну безпеку України» доповнити положенням: «..нагляду прокуратури за додержанням законів з підстав та в порядку, передбаченому цим Законом».	Запропоноване доповнення вказаної статті є великим за обсягом, має вкрай громіздку структуру та перенасичене великою кількістю повторюваних термінів, що значно утруднює його точне сприйняття та розуміння, як наслідок, ускладнюватиме правильне використання вказаної норми під час правозастосовної діяльності. У запропонованій редакції вона не відповідає вимогам статті 34 Закону України «Про правотворчу діяльність» до змісту нормативно-правового акту. Зокрема щодо однозначності розуміння норм, які він містить, тобто їх ясності, точності, доступності для розуміння та як наслідок, передбачуваності результатів їх подальшої реалізації.	Необхідність приведення запропонованих змін до статті 4 Закону України «Про національну безпеку України» у відповідність із статтею 34 Закону України «Про правотворчу діяльність», яка встановлює такі вимоги щодо змісту нормативно-правового акта, як правова визначеність, однозначність та точність розуміння його норм, передбачуваність результатів їх реалізації.
6.	Назва законопроекту: « «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення прокурорського нагляду за дотриманням законності органами та підрозділами, що здійснюють оперативно-розшукову	Назва законопроекту: « «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення прокурорського нагляду за дотриманням законності органами та підрозділами, що здійснюють оперативно-розшукову	Заміна у назві законопроекту терміну « посилення » на « удосконалення » має принципове значення, оскільки у ньому йдеться про надання нової змістовної якості функціональній діяльності прокуратури, яка відповідатиме сучасним вимогам актів	Необхідність приведення назви законопроекту у відповідність з вимогами статті 37 Закону України «Про правотворчу діяльність», згідно з якими назва нормативно-правового акта повинна відображати

	та контррозвідальну діяльність».	контррозвідальну діяльність».	права ЄС. У випадку ухвалення закону органи прокуратури набудуть нову функціональну спроможність щодо здійснення відповідного нагляду, а також стануть складовою системи демократичного цивільного контролю сектору безпеки і оборони. За такої заміни назва законопроекту відображатиме предмет його правового регулювання, що відповідатиме вимогам до змісту нормативно-правового акта, передбаченим статтею 37 Закону України «Про правотворчу діяльність»	предмет його правового регулювання.
--	----------------------------------	-------------------------------	--	-------------------------------------